

FYLKESMANNEN I FINNMARK

FINNMÁRKKU FYLKKÁMANNI

Landbruks - og matdepartementet

Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.	DOMP
2011/1404	71
Mottatt:	17. Jan 2012
LP/5R	011.2
Rapport	Arbeid

Deres ref

Deres dato
30.09.2011Vår ref
Sak 2011/3803
Ark 421.1Vår dato
16.01.2012

Saksbehandler/direkte telefon: Tor Stafsnes - 78 95 03 02

Avvikling av ordningen med områdestyrer - forslag til endringer i Lov om reindrift - reindriftsloven - av 1. juli 2007 - høring

Vi viser til utsendt høringsbrev om endringer i Lov om reindrift av 1. juli 2007. Høringen har sitt utgangspunkt i vedtak om avvikling av ordningen med områdestyrer og overføring av ansvar til Fylkesmannen. Bakgrunnen for dette/historikken er relativt grundig framstilt i høringsbrevet. Samordning og effektivisering er et viktig motiv, og ved å legge reindriften inn i Fylkesmannsembetet med sin brede forvaltningskompetanse og sitt tverrfaglige ansvar for natur- og arealforvaltning, ønsker en også å styrke reindriftsforvaltningens posisjon og legitimitet som sådan.

Til høringsnotatet og forslagene til lovendring:

På s. 12 i 3. avsnitt i høringsnotatet legger departementet til grunn at Statens reindriftsforvaltning og Reindriftsstyret blir klageorgan for vedtak fattet hos fylkesmannen etter plan- og bygningsloven. Dette vil i så fall måtte forutsette endring i planloven, der dette i dag ivaretas av fylkesmannen evt. settefylkesmann.

Fylkesmannen har ingen spesielle synspunkter på de konkrete forslagene til ending av paragrafer. Vi gjør imidlertid oppmerksom på:

- at i forslaget til **§ 23, 2. ledd** vil også "vedkommende forvaltningsmyndighet" kunne være fylkesmannen, slik at dette bør endres – jfr også Lov-2009-06-19-100 Lov om forvaltning av naturens mangfold.
- Også formuleringer i **§ 24, 3. ledd** må endres, ettersom reindriftsagronomen etter endringen blir en del av fylkesmannsembetet. Tilsvarende endring er gjort i **§ 79**.
- I **§ 43, 2. ledd** og **§ 46, 3. ledd** bør *områdestyret* endres til *fylkesmann*.
- **§ 58, 4. ledd** må reindriftsagronomen endres til fylkesmannen, slik at "... skal fylkesmannen bistå distriktet". I siste setning må *områdestyret* byttes ut med *fylkesmannen*.
- I **§ 62, siste ledd**, bør siste setning i eksisterende lov tas inn igjen i ny lov, og også her må *områdestyret* erstattes med *fylkesmannen*.

Om Finnmark, og konsekvenser/utfordringer som resultat av endringen:

Selv om høringen primært relaterer seg til de konkrete endringene i loven som konsekvens av denne overføringen, velger fylkesmannen likevel avslutningsvis å gi noen vurderinger av de framtidige utfordringer forslaget om overføre styrenes myndighet til fylkesmannen og de utfordringene disse endringene representerer sett fra det fylket som nok aller sterkest vil føle konsekvensene.

Det alt vesentlige av tamreindrift i Norge skjer innenfor grensene av vårt fylke, og over 90 % av fylket er i utgangspunktet definert som reinbeiteområde. Samtidig er Finnmark i en situasjon der det i et eksistensielt perspektiv er behov for – og nasjonale forventninger om – utvikling av ny aktivitet og nye næringer basert på lokal ressursrikdom; ikke minst olje, gass og mineraler. Kampen om arealer i fylket vårt er stor – og konfliktnivået er tidvis svært høyt mellom ulike interessenter og legitime rettighetshavere, der også reindrifta er en av de sistnevnte. Disse sakene representerer i dag et stort og økende arbeidsområde for Fylkesmannen i Finnmark.

Håndteringen av de ulike konfliktenes/avveilingen av de ulike interessene skjer innenfor flere etablerte institutter, der Fylkesmannen gis et framtreddende ansvar. Plan og - bygningsloven er et av disse, og Fylkesmannsembetet er tillagt så vel klagemyndighet som meklingsfunksjon i kommuneplanprosesser, der uenighet mellom en kommune og andre aktører med klage- og innsigelsesrett ikke lar seg løse gjennom lokal dialog mellom dem. Ikke minst meklingsfunksjonen har tiltagende blitt etterspurt de senere år, og da særlig i konflikter der reindriften har vært part.

Fylkesmannsembetet omfatter allerede i dag ulike fagavdelinger som representerer segmenterte samfunnsinteresser, og som gjerne blir stående mot hverandre i flere typer saker. Det er i dag en betydelig utfordring for embetsledelsen i enkeltsaker å samstemme disse motstridende interessene internt. Ved overføring av en omfattende ansvarsportefølje – inklusive klage- og innsigelsesrett - for reindrift fra områdekantorene i Øst- og Vest-Finnmark, og i lys av reindriften faktisk utøvde betydelige interesser og aktivitet i slike saker, vil samordningsutfordringene i praksis bli **betydelig** større for ledelsen ved Fylkesmannsembetet i Finnmark enn tilfellet er i dag. Reindriften som sektor vil nok på sin side kunne oppleve å få svekket gjennomslagskraft for sine interesser gjennom denne inklusjonen. I forhold til forventningen om at fylkesmannen best mulig skal kunne oppfylle intensjonene med den foreslåtte forvaltningsendingen, vil for øvrig fysisk samordning av administrasjonene være et naturlig tiltak.

Fylkesmannens rolle – og legitimitet - i dialogen med kommunesektor i plansaker vil også bli preget av denne inklusjonen. Det har særlig vært saker med innsigelser fra reindriften som har resultert i det økende behovet for Fylkesmannen som mekler de senere årene. Det at reindrifta har vært selvstendig i forhold til embetet har bidratt til å gi fylkesmannen legitimitet hos partene i disse sakene, som tidvis har vært svært konfliktfylte og ressurskrevende – en legitimitet embetet er avhengig av for å finne løsninger.

Denne organisasjonsendringen generer også noen habilitetsutfordringer. Ettersom fylkesmannen er klagemyndighet etter plan- og bygningsloven, vil også saker der reindriften interesser ikke imøtekommes, måtte medføre bruk av settefylkesmann. I Finnmark representerer reindriftsområdet mange av embetets saker på dette feltet. Det er i seg selv prinsipielt uheldig at Fylkesmannen i Finnmark vil kunne ende opp som innhabil i mange saker i eget fylke – særlig på et område med så mange og store konflikter som vi i dag har på dette området. Dette påpekte vi også i vår uttalelse til forslaget til endringer i reindriften i 2002.

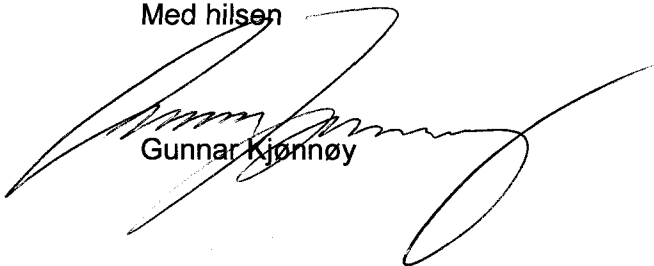
I tillegg er det i samband med dette en stor utfordring for den vedtatte omorganiseringen at organiseringen av reindriften i dag ikke følger fylkesgrensene. Forutsettes det at reinbeiteområdegrensene forblir uendret, vil det kunne bety at Fylkesmannen i Finnmark ut fra ansvar vil få innsigelses- og klagemyndighet i saker som gjelder forhold mellom distrikter/siidaer og kommuner i Troms fylke. Det vil være av vital betydning at en får prinsipielle avklaringer av disse utfordringene; både avklaring av hvem som skal utøve meglings eller som skal være klagemyndighet, samt utforming av dekkende og gode kjøreregler for hvordan disse situasjonene skal kunne håndteres, slik at rettsikkerhet for de ulike interessene blir ivare tatt i tråd med generelle nasjonale krav og standarder.

Øvrige forhold:

Fylkesmannen legger til grunn at det – i tillegg til at denne reformen vil medføre endringer i en rekke andre lover og forskrifter – også blir avklart ansvars- og styringslinjer mellom fylkesmannsembetene og administrasjonen i Alta, inklusive relevant ressursoverføring i tråd med utredningsinstruksen i Staten. Problemstillinger i forhold til å ivareta konsekvenser for førstelinjetjeneste mot næringa vil være en naturlig del av dette. Fylkesmannen legger videre til grunn at rammebetingelsene for de fylkesvise prosessene også klarlegger embetenes relasjoner mot Sametinget som aktør – både hva gjelder prosessene i seg selv, men og også i forhold til framtidig ansvarsutøvelse.

Fylkesmannen i Finnmark vil som nevnt være det embetet som desidert sterkest vil føle de praktiske utfordringene ved denne forvaltningsendringen. Vi har i den sammenheng tatt kontakt med LMD og bedt om et møte med politisk ledelse.

Med hilsen

Gunnar Kjønnøy

Tor Stafsnes
Ass. Fylkesmann